

Datum
2025-10-02

Diariennr
2025/2118
Ert diarienummer
LI2025/01327

Mottagare
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till li.rul.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)

Sammanfattning

Skogsstyrelsen tillstyrker förslaget i delbetänkandet om ändring i lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630). Det blir tydligare med hänvisningen till lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och bestämmelser om samråd med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem.

Skogsstyrelsen stödjer utredningens grundläggande resonemang om behovet av tydligare ansvarsfördelning mellan aktörer, stärkt samordning och långsiktighet samt förbättrad uppföljning och styrning. Samtidigt ser vi behov av att inför slutbetänkandet i större utsträckning beakta skogens roll för regional utveckling och landsbygdsutveckling. Även klimatperspektivet saknas till stor del i delbetänkandet. Ett annat medskick är att markägarrepresentation är avgörande för framgångsrika samråd.

I övrigt lämnas synpunkter om möjliga konsekvenser, av förslagen och resonemangen som presenterats i delbetänkandet, för Skogsstyrelsens verksamhet. Skogsstyrelsen ger också förslag på det vi anser viktigt att utreda vidare och beakta inför slutbetänkandet.

Skogsstyrelsens synpunkter

3.3 Utmaningar för en territoriell politik.

Förutsättningar för omställning i hela landet.

Klimatperspektivet saknas till stor del i delbetänkandet. Enligt kommittédirektivet ska utredningen analysera hur vissa samhällsutmaningar påverkar möjligheterna att uppnå målen för den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken. Skogsstyrelsen välkomnar en sådan analys i slutbetänkandet. En sammanhållen territoriell politik bör även inkludera skogens roll i klimatmålen för en bra helhet.

3.5 Platsens betydelse -Ett territoriellt synsätt på en modern utvecklingspolitik

Skogsstyrelsen instämmer i behovet av tydligare begreppsanvändning, men framhåller risken att skogliga frågor försvinner i en alltför bred "territoriell politik".

4.6 EU:s rättsakter, program och strategier påverkar utformningen av nationell politik.

Skogsstyrelsen saknar skogsbruk och skog i skrivningarna under denna rubrik. I många andra EU länder har skog inkluderats i EU-stöd för regional utveckling och landsbygdsutveckling för den gemensamma jordbrukspolitiken, GJP. På sikt skulle det kunna innebära en större potential för utveckling, om utvecklingen av nyttor från skog på olika sätt inkluderades tydligare i regional utveckling och landsbygdsutveckling, nationellt och regionalt, samt med tillhörande stödstrukturer.

Skogsstyrelsen bedömer att en sammanhållen territoriell politik måste ta hänsyn till internationella överenskommelser samt EU:s strategier, lagar och mål. Exempelvis EU:s strategi för biodiversitet, skogsstrategin och beslutade klimatmål. Staten bör dessutom säkerställa att olika styrsignaler inte är motstridiga.

5. En sammanhållen territoriell politik kräver tydligare ansvarsfördelning och styrning

Skogsstyrelsen delar bedömningen att det behövs tydlig ansvars- och rollfördelning mellan olika aktörer, såsom nationella statliga myndigheter samt regionala som regioner och länsstyrelser. Vi instämmer även i utredningens bedömning att det är viktigt att tydliggöra vad samverkan ska leda till. I tillägg till detta kan det dessutom finnas behov av tydligare uppdrag för myndigheter som har regional/lokal närvaro (till exempel Skogsstyrelsen).

5.3 Det saknas en sammanhållen styrning av den territoriella politiken

Ansvar och uppgifter inom den regionala utvecklingspolitiken är otydligt definierade

Skogsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om en gemensam verksamhetslogik med indikatorer.

Skogsstyrelsen bedömer att det underlättar ett effektivt genomförande när regeringen ger tydliga styrsignaler i instruktion, regeringsuppdrag eller regleringsbrev om vad myndigheten förväntas leverera kopplat till den regionala utvecklingspolitiken. För att underlätta samverkansinsatser är det effektivt när uppdragen är långsiktiga och fleråriga och sträcker sig över mandatperioderna. Det är också Skogsstyrelsens bedömning att uppdragen prioriteras högre av alla parter om de åtföljs av ekonomiska styrmedel.

Myndigheternas interna geografiska indelningar matchar inte med varandra och med regionerna.

Skogsstyrelsen instämmer i utredningens beskrivning och har erfarenhet av att bristande matchning av geografiska indelningar (myndighetsregioner kontra

län/regioner) kan försvåra och komplicera samverkan. I utredningen lyfts indelningen i sex geografiska regioner (civilområden) som exempel på gemensam regionindelning för myndigheter med lokal/regional närvaro. Skogsstyrelsens bedömning är att en geografisk omorganisation av statliga myndigheter inte skulle lösa denna fråga, det kan i stället handla om förändrat arbetssätt eller sakområdesansvar.

6.3 Ett samverkande system för utveckling

Skogsbruket är en central näring i landsbygdsutvecklingen. Dess betydelse för klimat, sysselsättning, bioekonomi och energiomställning bör integreras i en framtida territoriell politik. För utveckling och sysselsättning i landsbygder är det också relevant att inkludera skogligt mångbruk, exempelvis med koppling till det nationella skogsprogrammet och EU:s skogsstrategi och kommande bioekonomistrategi.

I många regioner är skogsbruket representerade i samråd av företagarorganisationer, medan företagen och markägarna själva har liten eller ingen kontakt med regional och lokal politik. Skogsstyrelsen föreslår därför en bredare skogsnärings- och markägarrepresentation i samrådsprocesserna.

Skogsstyrelsen vill framhålla behovet av att balansera produktion, miljö och klimatnytta i styrningen. En sammanhållen territoriell politik bör även beakta skogens roll i klimatmålen för en bra helhet.

Om beslutet

I detta ärende har generaldirektören Herman Sundqvist beslutat och nationell samordnare för regional utveckling Vanja Strand varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också specialist regional utveckling Åsa Hofring, biträdande enhetschef Stefan Karlsson och avdelningschef Staffan Norin deltagit.

Ärendet har handlagts digitalt och detta yttrande saknar därför namnunderskrifter.